

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/33/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121204099
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8121204099.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XXXX XXXX, C., D. XX, 2/ E. B., nar. XX. XXXX XXXX, C., D. XX, 3/ A. F., nar. XX. XXXX XXXX, C., D. XX, 4/ G. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, C., D. XX, 5/ D. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, C., D. XX, 6/ D. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, C., D. XX, všetci právne zastúpení: JUDr. Dušan Remeta, advokát, so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanej: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpenej: FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s.r.o., Šoltésovej 7325/14, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 56 711 832, o zaplatenie 25.393,30 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20C/31/2021-136 zo dňa 22.10.2021 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 10.000 eur spolu s 5 %-tným ročným úrokom z omeškania od 06.10.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť každému zo žalobcov v 2. až 6. rade sumu 3.000 eur spolu s 5 %-tným ročným úrokom z omeškania od 06.10.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. P r i z n á v a žalobcom v 1. až 6. rade nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 96,9 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým (svojím v poradí druhým) rozsudkom zo dňa 22.10.2021 rozhodol tak, že žalobu žalobcov zamietol (I. výrok) a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobcovia nemajú právo na náhradu trov konania (II. výrok).

V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že žalobcovia si žalobou doručenou súdu dňa 17.05.2017 uplatnili voči žalovanej nárok na zaplatenie sumy 25.393,30 eur s príslušenstvom z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Prešov Prešov, sp.zn. 11C/80/2014 zo dňa 18.02.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/129/2015 zo dňa 14.10.2015 (právoplatným vo vyhovujúcej časti dňa 26.03.2015), súd zaviazal žalovaného v 1. rade G. H. a žalovanú v 2. rade I. F. zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v 1. rade sumu 10.000 eur a žalobcom v 2. až 6. rade sumu 3.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný v 1. rade viedol ako vodič vozidlo žalovanej v 2. rade, ktorá bola prevádzkovateľkou vozidla, ktorým bola dňa 21.11.2012 spôsobená dopravná nehoda,

pri ktorej E. B., nar. XX.XX.XXXX (syn a súrodenec žalobcov) utrpel vážne zranenia, ktorým neskôr v nemocnici podľahol.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Uviedla, že žalobcovia si mohli uplatniť svoj nárok proti žalovanej v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zákon o PZP) a je výlučne na ich ťarchu, ak tak neučinili a ich priamy nárok sa premlčal. Vzniesla námietku premlčania, keďže nárok žalobcov sa premlčal aj podľa § 104 Občianskeho zákonníka.

2. Súd prvej inštancie svojim prvým rozsudkom zo dňa 12.01.2018 žalobe vyhovel. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 10.000 eur a žalobcom v 2. až 6. rade každému z nich po 3.000 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Proti zamietavej časti tohto rozsudku podali odvolanie žalobcovia a proti vyhovujúcim výrokom podala odvolanie žalovaná.

3. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 29.11.2018 sp.zn. 8Co/56/2018 potvrdil rozsudok v zamietavom výroku a zmenil rozsudok vo vyhovujúcich výrokoch I. a II. a v súvisiacom výroku o trovách konania tak, že žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania v prospech žalovanej.

4. Na základe dovolania žalobcov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím zo dňa 31.03.2020, sp.zn. 4Cdo/88/2019 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd poukázal na to, že výklad § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (PZP) bol realizovaný odvolacím súdom prísne formalisticky a nesprávne. Zároveň poukázal na to, že rozsudok okresného a krajského súdu týkajúci sa nemajetkovej ujmy bol žalovanej nepochybne doručený.

5. Krajský súd v Prešove rozhodnutím zo dňa 29.04.2021 sp.zn. 9Co/30/2020 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tomto svojom rozhodnutí prikázal súdu prvej inštancie vec opätovne prejednať a rozhodnúť s tým, že bude vychádzať z toho, že:

- nárok uplatnený žalobou je splatný, je nárokom z poddĺžnickej žaloby, nie je priamym nárokom uplatneným voči žalovanému, žalobcovia mohli o podať poddĺžnicu žalobu prvý raz po doručení exekučného príkazu žalovanému,

- voči žalovanému bol uplatnený nárok, ktorý spadá do krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla,

- posúdi námietku premlčania uplatnenú žalovaným v priebehu prvoinštančného konania vo vyjadrení k žalobe a právne ju vyhodnotí v tom zmysle, či je odkaz žalovaného na § 104 Občianskeho zákonníka a v ňom normovaný špeciálny právny režim začiatku plynutia premlčacej doby právne významný vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku. Určí, čo je v danej veci rozhodujúcou skutočnosťou pre určenie začiatku plynutia premlčacej doby,

- ak bude mať za to, že odpoveďou na právne relevantnú otázku môžu byť skutočnosti, ktoré môžu potenciálne vyplynúť z listín zo spisov, dôkaz ktorými bol navrhnutý, spisy pripojí, inak tento návrh na dokazovanie zamietne a zamietnutie návrhu na dokazovanie odôvodní.

Ak opätovne dospeje k názoru, že je dôvod na vyhovieť žalobe, rozhodne o celom uplatnenom nároku, t.j. vrátane nároku na úrok z omeškania zo žalovanej istiny a ďalšieho príslušenstva,

- rozsudok odôvodní tak, aby zodpovedal náležitostiam vyplývajúcim z § 220 Civilného sporového poriadku.

- v novom rozhodnutí rozhodne o trovách celého konania.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia ďalej konštatoval, že žalovaní v pôvodnom konaní (konanie vedené Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 11C/80/2014) a ani žalovaná týmto konaním plnenia priznané na základe právoplatného rozsudku nezaplatili, a to ani po zaslaní predexekučných výziev zo dňa 15.01.2016.

Žalobcovia podali dňa 07.03.2016 proti žalovaným v pôvodnom konaní návrh na vykonanie exekúcie v spojení s jeho opravou zo dňa 06.04.2016. Exekučné konanie je vedené súdnou exekútorkou E. F. G. J. pod sp.zn. Ex 126/2016, pričom súdna exekútorka vydala dňa 23.09.2016 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky a na úhradu trov exekúcie, ktorým prikázala žalovanej ako dlžníkovi povinnej v 2. rade z titulu povinného zmluvného poistenia, sumy priznané rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/80/2014 zaplatiť na jej depozitný účet. Žalovaná tento exekučný príkaz prevzala dňa 04.10.2016, napriek tomu však žiadne plnenie žalobcom, ani súdnej exekútorky ku dňu spísania žaloby neposkytla.

7. Súd prvej inštancie predmetnú vec právne posúdil podľa § 109 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, § 100, § 101 a § 104 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa § 109 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ak dlžník povinného nevyplatí oprávnenému alebo exekútorovi, ak sa na tom oprávnený s exekútorom písomne dohodol, pohľadávku bezodkladne potom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Nesmie však s dlžníkom povinného, ak ide o túto pohľadávku, uzavrieť na úkor povinného zmluvu, ani odpustiť jej zaplatenie. Dlžník povinného si v takomto prípade nemôže započítať ani svoju vlastnú pohľadávku, ktorú má voči oprávnenému. Podľa § 109 ods. 2 Exekučného poriadku, ak oprávnený neuplatní včas na súde pohľadávku povinného voči dlžníkovi povinného alebo ak neoznámi povinnému, že ju uplatňuje, zodpovedá povinnému za škodu, ktorá by mu tým prípadne vznikla.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 109 ods. 1,2 Exekučného poriadku oprávnený získava procesnú aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti dlžníkovi povinného tak, že žalobné právo vzniká v deň nasledujúci po tom, čo bol dlžníkovi doručení exekučný príkaz na vyplatenie splatnej pohľadávky ak vyplateniu nedošlo, alebo v deň nasledujúci po jej splatnosti, ak nastala neskôr, až po doručení exekučného príkazu, a ak k jej vyplateniu oprávnenému nedošlo. Základom nároku je právo povinného voči poddlžníkovi.

8. Prvoinštančný súd konštatoval, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu o tom, že nárok uplatnený žalobou je splatný, je nárokom z poddlžníckej žaloby, nie je priamym nárokom uplatneným voči žalovanej, žalobcovia mohli svoje právo podať poddlžnícku žalobu prvý raz po doručení exekučného príkazu žalovanej. Voči žalovanej bol uplatnený nárok, ktorý spadá do krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

9. Zároveň sa prvoinštančný súd v zmysle pokynu odvolacieho súdu zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Uvedol, že aj v konaniach o tzv. poddlžníckej žalobe nie je možné uprieť žalovanej ako dlžníkovi povinnej v exekučnom konaní uplatnenie námietky premlčania. Na jej uplatnenie je súd povinný prihliadať. V danom prípade pohľadávka povinnej v exekučnom konaní má predstavovať pohľadávku na plnenie z poistenia. Na rozdiel od ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka je pri práve na plnenie z poistenia odlišne stanovený začiatok premlčacej doby, ktorý sa neviaže na okamih, kedy právo mohlo byť vykonané po prvý raz, ale na vznik poistnej udalosti (§ 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby je určený za rok po poistnej udalosti, teda jej celková dĺžka je stanovená na štyri roky po poistnej udalosti. Ako vyplýva z rozsudku 11C/80/2014 dopravná nehoda (poistná udalosť) nastala dňa 21.11.2012, a teda 3 ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 22.11.2013 (rok po poistnej udalosti) a uplynula dňa 22.11.2016. Žaloba bola podaná na súd dňa 17.05.2017, t.j. po uplynutí premlčacej doby.

Súd prvej inštancie v danom prípade taktiež dospel k záveru, že námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi, keďže žalobcom nič nebránilo, aby si nárok uplatnili voči poisťovní už v pôvodnom konaní. V tom čase bolo účinné ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o PZP, ktoré umožňovalo poškodenému, t.j. žalobcom, uplatniť si svoj nárok voči poisťovateľovi. Teda neexistoval žiaden logicky dôvod, pre ktorý si nemohli už v konaní 11C/80/2014 uplatniť voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Ak tak nespravili, vystavili sa riziku, že I. F. (pozn. prevádzkovateľka vozidla), im priznanú sumu neuhradí a zároveň zaviniли uplynutie premlčacej doby. Uvedené však nemôže byť na ťarchu žalovanej.

10. Keďže žalovaná vzniesla námietku premlčania súd prvej inštancie uzavrel, že mu neostávala iná možnosť ako žalobu zamietnuť.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaná bola úspešná v celom rozsahu, avšak súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že v predmetnej právnej veci je žalobcami uplatnený nárok, ktorý súvisí s nemajetkovou „posmrtnou“ ujmom, ktorá predstavuje nenávratnú stratu rodinného príslušníka. V rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej, neodstrániteľnej a trvalej ujme. Stratili milovaného syna a súrodenca, a preto nemožno z ľudského,

morálneho a etického hľadiska akceptovať uloženie im povinnosti nahradiť v spore trovy konania žalovanej. Naopak povinnosť znášať si svoje trovy konania sa žalovanej, ako poisťovne, existenčne nedotkne a žalobcovia ako neúspešní nemajú právo na náhradu trov konania.

11. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia z dôvodu, že tento rozsudok považujú za nesprávny, nespravodlivý, formalistický, arbitrárny a výslovne prekvapujúci. Súd prvej inštancie nerozlišoval medzi právom poistenej na uplatnenie nároku voči žalovanej poisťovateľovi (na ktoré viaže uplynutie premlčacej lehoty podľa ust. § 104 OZ) a právom žalobcov na podanie poddĺžnickej žaloby podľa ust. § 109 Exekučného poriadku. Tieto práva, bez ich samostatného posudzovania, doslova pomiešal a vybral si z toho len to, čo bolo v prospech žalovanej a jej námietky premlčania, čo považujú žalobcovia za účelové a arbitrárne, a to i napriek tomu, že súd konštatoval, že právo žalobcov na podanie poddĺžnickej žaloby nebolo premlčané.

Pokiaľ by aj odvolací súd uvažoval, že ide len o jeden nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z PZP, ktorý už bol riadne a včas uplatnený voči žalovanej, resp. nebolo preukázané, že sa tak nestalo aj priamo zo strany poistenej prevádzkovateľky, a že premlčanie by sa malo posudzovať až od splatnosti nároku, posudzoval námietku premlčania podľa ust. § 104 OZ od vzniku poistnej udalosti, aj v takom prípade bolo v konaní preukázané, že nárok bol uplatnený včas.

Žalobcovia už samotnú žalobu v pôvodnom konaní sp. zn. 11C/80/2014, doručenu súdu dňa 28.02.2014, podali voči vodičovi (priamemu vinníkovi) a prevádzkovateľke vozidla (zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) za účasti žalovanej ako vedľajšieho účastníka (titulom plnenia z PZP). Žalovaná teda od počiatku bola na predmetnom súdnom konaní zúčastnená a ako vedľajší účastník sa vyjadrila k žalobe hneď ako prvá, podaním zo dňa 31.03.2014, kde namietala skutočnosť, že plnenie nemajetkovej ujmy pozostalých osôb pri smrteľných dopravných nehodách nespadá pod krytie z PZP. Túto argumentáciu v rozšírenom rozsahu udávala aj v jej podaní zo dňa 10.02.2015. Právo podať odvolanie (§ 93 ods. 6 OSP) proti rozsudku prvoinštančného súdu zo dňa 28.02.2015, ktorým boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcom nemajetkovú ujmu, však ako vedľajší účastník nevyužila.

Žalovaná neposkytla plnenie žalobcom ani po doručení prvostupňového rozsudku a ani po doručení rozsudku odvolacieho súdu (sp.zn. 3Co/129/2015 zo dňa 14.10.2015) dňa 26.10.2015. Poistné plnenie neuhradila žalovaná ani po doručení predexekučnej výzvy žalobcov zo dňa 15.01.2016.

Žalobcovia uviedli, že súdnej exekútorke podali návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 06.04.2016, kde si v exekučnom konaní (č. Ex 126/2016) uplatnili svoj nárok voči pôvodným žalovaným ako povinným a rovnako tak ihneď voči žalovanej ako dlžníkovi povinného. Žalovanej ako dlžníkovi povinnej (poistenej prevádzkovateľky) bolo doručené upovedomenie o začatí a spôsobe vykonania exekúcie príkazom inej peňažnej pohľadávky zo dňa 26.07.2016. Už len týmito úkonmi je preukázané, že žalovaná o uplatnenom nároku vedela a boli voči nej aj za poistenú prevádzkovateľku nároky uplatnené žalobcami v súdnom a aj exekučnom konaní včas.

Pokiaľ by ani toto nepostačovalo na vyhodnotenie uznania premlčania súdom prvej inštancie ako nedôvodným, poukázali žalobcovia na to, že najneskôr na nich prešlo právo (pohľadávka) poistenej na poskytnutie plnenie z PZP, ktoré tým zároveň bolo voči žalovanej uplatnené, doručením exekučného príkazu žalovanej dňa 04.10.2016, teda pred uplynutím premlčacej lehoty podľa ust. § 104 OZ, kde koniec tejto lehoty určil súd prvej inštancie na deň 22.11.2016.

Ďalej žalobcovia poukázali na to, že aj dovolací súd v bode 15. jeho uznesenia sp. zn. 4Cdo/88/2019 zo dňa 31.03.2020 uviedol, že doručený exekučný príkaz tiež treba vnímať ako osobitný druh výzvy žalobcov (pozn. žalobcov - konajúcich už ako oprávnených z pohľadávky poistenej – prechod nároku podľa ust. § 109 ods. 1 EP) žalovanej poisťovni na zaplatenie prisúdeného plnenia, keďže súdna exekútorka koná na návrh žalobcov a plnenie vymáha v ich prospech.

Doručením exekučného príkazu dlžníkovi povinnej (žalovanej) stratila povinná právo na vyplatenie pohľadávky, ktoré súčasne nadobudli oprávnení, teda žalobcovia. Toto konštatoval Okresný súd Prešov v rozsudku sp. zn. 16C/48/2017 zo dňa 21.11.2019, ktorý bol následne v celom rozsahu potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/13/2020-127 zo dňa 26.01.2021. Napokon takto posudzuje doručenie exekučného príkazu žalovanej aj samotná žalovaná, keď jej právny zástupca v konaní sp. zn. 16C/48/2017 na pojednávaní dňa 31.05.2018 v záverečnom prednese uviedol, že „Až doručením exekučných príkazov došlo k uplatneniu nárokov voči aktuálnej žalovanej ...“

Žalobcovia v odvolaní poukázali aj na samotný charakter tohto súdneho konania, v ktorom sa žalobcovia, ktorí navždy prišli o člena svojej rodiny, domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy od žalovanej (poisťovne), pričom ich nárok bol zamietnutý pre nesprávnu aplikáciu práva súdom prvej inštancie a extrémny

formalizmus. Priznaná satisfakcia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, aj keď im bude vyplatená, im už nikdy syna a brata nevráti, no bude im aspoň čiastočne kompenzovať vytrpenú ujmu a bolesť.

Žalobcovia sa vzhľadom na nepochopiteľné rozhodnutie súdu prvej inštancie a maximálnu ignoranciu žalovanej riadne si plniť svoje zákonné a judikované povinnosti, nemôžu domôcť svojho nároku už takmer 8 rokov, čo nemožno považovať za nič iné ako hrubé porušenie ich subjektívnych práv (najmä majetkovej sféry) a práva na spravodlivý proces.

Vzhľadom na uvedené preto žalobcovia navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a zaviazže žalovanú na náhradu trov konania.

12. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozsudkom zo dňa 13.10.2022 sp.zn. 9Co/49/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie týkajúcim sa záveru o premlčaní uplatneného nároku, keďže tento správne uviedol, že premlčacia doba, ktorá je podľa § 101 Občianskeho zákonníka trojročná, začala plynúť dňa 22.11.2013, nakoľko poistná udalosť nastala dňa 21.11.2012 a uplynula 22.11.2016, pričom žalobcovia podali žalobu na súd až dňa 17.05.2017, t.j. po uplynutí premlčacej doby a na uvedenom nič nemení to, že žalobcovia v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 11C/81/2014 označili žalovaného za vedľajšieho účastníka. Žalovaný nárok vo vzťahu k žalovanému nesmeroval. Žalobcovia sa nedomáhali toho, aby mu súd uložil plniť žalobou uplatnené sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

13. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia dovolanie a dovolací súd uznesením zo dňa 27.05.2024 vyššie označený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd sa vyjadril, že poslednému (v poradí tretiemu) rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie, predchádzalo uznesenie dovolacieho súdu sp.zn. 4Cdo/88/2019 zo dňa 31.03.2020, ktorým dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu (v poradí prvý) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom nepochybne ustálil, že v prejednávanej veci sa žalobcovia ako pozostalí po obeti smrtelnej dopravnej nehody poddĺžníckou žalobou podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku domáhajú zaplata náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré mala vlastníčka motorového vozidla, ktorým škoda (ujma) bola spôsobená, uzatvorené so žalovanou poisťovňou. Odvolací súd poddĺžnícku žalobu zamietol z dôvodu, že v konaní nebolo preukázané, či vôbec bol žalovanej poisťovni doručený právoplatný rozsudok o výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom, a teda či nastala splatnosť žalobami uplatneného nároku. Z hľadiska právneho posúdenia považoval dovolací súd za rozhodujúcu aplikáciu § 11 ods. 7 zákona o PZP, z ktorého vyplýva, že splatnosť poistného plnenia je stanovená lehotou 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinností poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie, alebo v prípade, ak o nároku poškodeného rozhodoval súd, po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, pričom z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že uvedené platí bez ohľadu na to, či poškodený žaloval poisťovateľa alebo poisteného (škodcu). Zmyslom ust. § 11 ods. 7 zákona o PZP nie je, aby poškodený ešte osobitne zisťoval v akom poradí bol vydaný rozsudok o výške náhrady doručovaný ostatným subjektom konania, či poisťovni, ktorá v tom istom konaní vystupovala ako subjekt konania, či už ako procesná strana alebo ako intervenient, teda komu bol doručený ako poslednému subjektu konania, alebo v prípade, že sa tak nestalo, aby potom sám iniciatívne tento rozsudok znovu doručoval poisťovni, pretože inak by mu nenastala splatnosť jemu prislúchajúcemu nároku a poisťovni by napriek rozhodnutiu súdu nevznikla povinnosť vyplatiť mu poistné plnenie. Takáto interpretácia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., ktorou sa na poškodeného po vydaní meritórneho rozhodnutia ešte dodatočne kladú uvedené požiadavky, odporuje nielen jeho zmyslu, ale aj významu celého vedenia súdneho konania o zaplata náhrady nemajetkovej ujmy (v ktorom žalovaná poisťovňa bola riadnym a aktívnym subjektom konania v pozícii vedľajšieho účastníka a mala právny záujem na výsledku tohto konania, pretože vedela, že v prípade neúspechu na strane škodcov, títo budú od nej žiadať, aby žalobcom ako poškodeným bolo vyplatené prisúdené plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu) a nejaví sa ani ako spravodlivá. Preto ak odvolací súd v merite veci vydá rozsudok v prospech poškodeného, pre právoplatnosť ktorého sa vyžaduje už len jeho doručenie ostatným subjektom konania, poisťovňa zaťažuje povinnosť poskytnúť mu poistné plnenie v súdom stanovenej lehote (resp. v lehote v zmysle § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.), a to bez ohľadu na to, či poisťovni ako jednému zo subjektov bol v konaní predmetný rozsudok doručený ako poslednej alebo nie. Pokiaľ teda predmetný rozsudok bol v súdnom konaní riadne doručený všetkým subjektom konania, vrátane poisťovne, čo vyplýva z vyznačenej doložky jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, treba žalovaný nárok žalobcov považovať za splatný. Dovolací súd uzavrel, že keďže odvolací súd sa ďalej

nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami žalobcov ani žalovanej, bolo potrebné jeho rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu a jeho úlohou bude v ďalšom konaní sa s námietkami oboch strán sporu vysporiadať a v rozhodnutí ich náležite odôvodniť, pričom v ich kontexte bude treba o. i. posúdiť oprávnenosť nároku žalobcov (keďže žalovaná tvrdí, že nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy nespadá do krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) a presne zistiť, kedy žalobcovia mohli svoje právo vykonať po prvý raz, pretože sa to javí ako nevyhnutné pre relevantné posúdenie žalovanou vznesenej námietky premlčania.

14. Dovolací súd taktiež poukázal na to, že sám odvolací súd uznesením zo dňa 29.04.2021, sp.zn. 9Co/30/2020, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie uviedol, že nárok uplatnený žalobou je splatný, že je nárokom z poddlžníckej žaloby, nie je priamym nárokom uplatneným voči žalovanému a žalobcovia mohli svoje právo podať poddlžnícku žalobu prvý raz po doručení exekučného príkazu žalovanej.

Ďalej uviedol, že z odôvodnenia dovolaním napadnutého následného potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu je jednoznačne zrejmé, že odvolací súd sa bez akéhokoľvek odôvodnenia odchytil od svojho predchádzajúceho právneho názoru (cit. v bode 18.1. tohto uznesenia) a nárok žalobcov posudzoval ako priamy nárok voči žalovanej poisťovni, hoci doposiaľ bol nárok žalobcov posudzovaný ako nárok nepriamy ako nárok z poddlžníckej žaloby. Všetky predchádzajúce rozhodnutia vychádzali z posúdenia žalobcami uplatneného nároku ako nároku z poddlžníckej žaloby, čomu zodpovedá aj jasné skutkové vymedzenie žalobného návrhu a doterajší priebeh konania.

Dovolací súd zároveň poukázal na to, že odvolací súd úplne odignoroval predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu sp.zn. 4Cdo/88/2019, v ktorom dovolací súd vyslovil záväzný právny názor k aplikácii § 11 ods. 7 zákona o PZP, odvolací súd v rámci svojho právneho posúdenia aplikáciu tohto ustanovenia vôbec nezohľadnil. Postup súdu nižšej inštancie spočívajúci v nerešpektovaní záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia, je neprípustným postupom, ktorý narúša princíp právnej istoty (R 76/2016). V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí dovolacieho súdu (pri nezmenenom skutkovom stave) nie je priestor pre úvahy, či vyslovený právny názor dovolacím súdom je správny, fundovaný, či úplný. Požiadavky na reflektovanie kasačného rozhodnutia v následnom rozhodnutí sú výrazne prísnejšie, než je tomu v prípade precedenčnej záväznosti. Kasačná záväznosť stojí na bezpodmienečnom rešpektovaní kasačného rozhodnutia.

Odvolací súd správnosť zamietajúceho rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil v podstate tým, že žalobcovia ako poškodení mohli voči žalovanej ako poisťovni uplatniť svoj nárok priamo v zmysle § 15 zákona o PZP, a keďže v konaní Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/80/2014 žalovali len vodiča vozidla a držiteľku vozidla, poisťovňu označili len ako vedľajšieho účastníka, vo vzťahu k teraz žalovanej poisťovni došlo k premlčaniu nároku v zmysle § 101 a § 104 OZ, podporne poukazujúc na judikát R 3/2022. Takéto odôvodnenie odvolacieho súdu absolútne nekorešponduje výsledkom vykonaného dokazovania a predchádzajúcemu právnomu posúdeniu.

Dovolací súd uviedol, že súčasťou náležitého odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je aj odkaz na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 CSP), musí sa však jednať o skutkovo i právne obdobné veci, s náležitým zohľadnením celého obsahu rozhodnutia, na ktoré je odkazované. Ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odkázal na judikát R 3/2022, mal venovať dostatočnú pozornosť celému obsahu tohto judikovaného rozhodnutia a najmä jeho záveru, v ktorom dovolací súd zdôraznil, že judikovaný záver, podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka), sa vzťahuje na premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovni (§ 15 ods. 2 ZoPZP), ktoré sa však nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému. Z citovaného judikátu teda vyplýva presne opačný záver, než ktorý z neho vyvodil odvolací súd, nedôvodne posudzujúc žalobcami uplatnený nárok ako priamy nárok voči žalovanej poisťovni. Zo žaloby a z celého doterajšieho priebehu konania je jednoznačné, že žalobcovia si neuplatňujú priamy nárok voči poisťovni v zmysle § 15 ZoPZP, predmetom konania je povinnosť poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému, v lehote v zmysle § 11 ods. 7 ZoPZP.

Rovnako neobstojí ani odkaz súdu prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 23. februára 2011 sp.zn. 25Cdo/3771/2008, nakoľko v danom spore tiež išlo o uplatnenie priameho nároku poisteného voči poisťovni, zároveň išlo o poistenie majetku, a teda toto rozhodnutie je pre zásadnú rozdielnosť skutkového stavu i právnej úpravy na prejednávany spor úplne nepoužiteľné.

Dovolací súd taktiež uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje ani len zmienku o posúdení žalobcami uplatneného nároku titulom poddĺžnickej žaloby. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že z ustanovenia § 109 Exekučného poriadku vyplýva, že v poddĺžnickej žalobe ide o právny vzťah, ktorý oprávnenému dovoľuje, aby vo vlastnom mene uplatňoval právo povinného vyplývajúce z hmotnoprávneho vzťahu povinného k jeho dlžníkovi. Ide len o procesné oprávnenie uspokojiť sa z pohľadávky povinného voči jeho dlžníkovi. Preto sa nemôže prihliadať na práva a povinnosti vyplývajúce z prípadných hmotnoprávných vzťahov medzi oprávneným a dlžníkom povinného, ale v tomto vzťahu sú právne významné iba práva a povinnosti vyplývajúce z hmotnoprávných vzťahov medzi povinným a jeho dlžníkom. Nedochoádza tu z hľadiska hmotného práva k zmene v osobe veriteľa, teda nevzniká žiadny nový hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a poddĺžníkom, keď povinnosť poddĺžníka (odporcu) platiť priamo oprávnenému (navrhovateľovi) má svoj základ v procesnom práve a je výrazom núteného výkonu práva, ktorým sa zasahuje do hmotnoprávneho vzťahu povinného a poddĺžníka. Intercesia dlhu povinného voči oprávnenému, ani prechod aktívnej formálnej legitímácie nie je vyslovený v žiadnom ustanovení zákona. Oprávnený získava procesnú aktívnu legitímáciu na podanie žaloby proti dlžníkovi povinného tak, že žalobné právo vzniká v deň nasledujúci potom, čo bol dlžníkovi doručený exekučný príkaz na vyplatenie splatnej pohľadávky, ak k vyplateniu nedošlo, alebo v deň nasledujúci po jej splatnosti, ak nastala neskôr, až po doručení exekučného príkazu a ak jej vyplateniu oprávnenému nedošlo. Oprávnený je vo vzťahu k pohľadávke, ktorá má byť od poddĺžníka vymáhaná, procesne oprávnený k tomu, aby plnenie, ktoré takýmto spôsobom od poddĺžníka získal, použil na uspokojenie svojej vlastnej pohľadávky voči povinnému (por. III. ÚS 280/2012, I. ÚS 394/2020, 5Cdo/87/2013, 9Cdo/126/2022).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného bolo preto rozhodujúce jasne rozlíšiť a dostatočne odôvodniť právne posúdenie vzťahu medzi žalobcami ako oprávnenými, žalovanou poisťovňou ako poddĺžníčkou a povinnou držiteľkou motorového vozidla. Z hľadiska poddĺžnickej žaloby totižto neexistuje priamy hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a poddĺžníkom, z hľadiska premlčania tu ide o posúdenie, kedy mohol oprávnený podať poddĺžnicu žalobu voči poddĺžníkovi, k čomu sa odvolací súd vyjadril vo svojom druhom rozhodnutí. Rozhodujúci je hmotnoprávny vzťah medzi povinným a poddĺžníkom, ktorého základom je povinnosť poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP), ktorá povinnosť mohla vzniknúť až po právoplatnom ukončení sporu Okresného súdu Prešov sp.zn. 11C/80/2014. V tomto kontexte je potom potrebné vyhodnotiť žalovanou vnesenú námietku premlčania, ktorá sa týka hmotnoprávneho vzťahu medzi povinným a poddĺžníkom.

15. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (CSP)), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), osobou oprávnenou podať odvolanie (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie, ktoré rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Odvolací súd z dôvodu potreby zopakovania dokazovania vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom strany sporu zotrvali na svojich stanoviskách prezentovaných v rámci konania pred súdom prvej inštancie.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že z rozhodnutia dovolacieho súdu zo dňa 27.05.2024 sp.zn. 9Cdo/372023, ale aj z jeho predchádzajúceho rozhodnutia zo dňa 31.03.2020, sp.zn. 4Cdo/88/2019 vyplývajú jasné závery, ktoré je odvolací súd povinný akceptovať. V prvom rade je nepochybné, že predmetom konania je nárok uplatnený poddĺžníčkou žalobou, teda nejedná sa o nárok na náhradu škody, resp. priamy nárok voči žalovanej uplatnený podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP. Z rozhodnutia dovolacieho súdu taktiež nepochybne vyplýva, že nárok vyplývajúci z pôvodného konania vedeného Okresným súdom Prešov sp.zn. 11C/80/2014, v ktorom bolo právoplatne rozhodnuté o priznaní nemajetkovej ujmy žalobcom, je splatný a podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP poisťovňu, teda žalovanú, zaťažuje povinnosť poskytnúť poistné plnenie v súdom stanovenej lehote, a to bez ohľadu na to, či poisťovni ako jednému zo subjektov bol v konaní predmetný rozsudok doručený ako poslednej alebo nie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že žalovaná v pôvodnom konaní vystupovala ako

vedľajší účastník na strane prevádzkovateľky motorového vozidla a je nepochybné, že jej predmetný rozsudok bol doručený, tak ako to aj konštatoval dovolací súd.

17. Žalovaná vzniesla námietku premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku ktorú odôvodnila tým, že v prejednávanej veci sa jedná o nárok z poistenia, a preto je potrebné aplikovať § 104 Občianskeho zákonníka s tým, že premlčacia doba začína plynúť za rok od poistnej udalosti a premlčacia doba je trojročná. Za poistnú udalosť žalovaná považovala dopravnú nehodu zo dňa 21.11.2016, a keďže žaloba nebola podaná v trojročnej dobe od 21.11.2013 (rok po poistnej udalosti), t.j. do 21.11.2016, ale až 17.05.2017, nárok žalobcov za premlčaný.

Odvolací súd sa s touto argumentáciou žalovanej, ktorú použil vo svojom odôvodnení aj súd prvej inštancie, nestotožňuje nakoľko v prejednávanej veci predmetom konania nie je právo na plnenie z poistenia, ale právo žalobcov, ktoré sa uplatnili na základe § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, následne potom, čo žalobcovia podali návrh na vykonanie exekúcie a žalovaná neplnila na základe exekučného príkazu zo dňa 23.09.2016, ktorý jej bol doručený dňa 04.10.2016. Keďže právna úprava neobsahuje špeciálnu premlčaciu dobu pre uplatnenie takéhoto nároku na základe poddĺžnickej žaloby, platí pre jej uplatnenie všeobecná trojročná premlčacia doba. Čo sa týka začiatku plynutia tejto doby, nemožno ju odvíjať od dátumu dopravnej nehody (21.11.2012), čo považuje žalovaná za poistnú udalosť, keďže sa nejedná o nárok z poistenia podľa § 104 Občianskeho zákonníka, ale o nárok z titulu poddĺžnickej žaloby, a poukazom na rozhodnutia dovolacieho súdu zo dňa 27.05.2024, začiatok tejto doby možno odvíjať najskôr od právoplatného skončenia sporu vo veci Okresného súdu Prešov sp.zn. 11 C 80/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.03.2015 vo vyhovujúcej časti rozsudku (v zamietajúcej časti rozsudku, tento nadobudol právoplatnosť dňa 26.10.2015), a keďže žaloba v tejto veci bola podaná dňa 17.05.2017, bola podaná včas, teda v rámci plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby a nárok žalobcov preto nie je premlčaný.

Žalobcovia mali za to, že premlčacia doba začala plynúť až nasledujúci deň po doručení exekučného príkazu žalovanej, t.j. od 05.10.2016, čo je ale okamih kedy sa žalobcovia stali vecne aktívne legitimovanými subjektami na podanie žaloby podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku voči žalovanej.

18. Žalovaná sa v konaní bránila aj tým, že z § 4 ods. 2 zákona o PZP expressis verbis nevyplýva, že aj nemajetková ujma je krytá týmto poistením, preto zastáva názor, že nie je jej povinnosťou uhradiť žalobcom nimi uplatnený nárok. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že prax najvyšších súdnych autorít bola jednoznačne ustálená tak, že poisťovňa (žalovaná) je za poisteného povinná nahraďiť poškodenému aj nemajetkovú ujmu, ktorá je predmetom tohto konania.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že už vo svojom rozhodnutí zo dňa 29.04.2021 sp.zn. 9Co/30/2020, v bodoch 12., 13. odôvodnenia, konštatoval, že v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je pod číslom 61 uvedená právna veta z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2017, sp.zn. 6MCdo/1/2016, podľa ktorej škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 11C/80/2014, v ktorom bolo rozhodnuté o nároku žalobcov voči prevádzkovateľovi a vodičovi motorového vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bola žalovaná ako poisťovateľ vedľajším účastníkom práve preto, že podstatou poistného vzťahu, zmyslom poistenia, ktoré sa uzatvára zo zákona práve pre účely plnenia zo zodpovednostných nárokov za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, je za poisteného poskytnúť plnenie. Nie je pritom rozhodujúce to, že v predmetom konaní nebol v pozícii žalovaného, nakoľko z ust. § 15 ods. 1 zákona o PZP a contrario vyplýva, že je na rozhodnutí poškodeného, či nárok na náhradu škody uplatní voči osobe alebo osobám priamo zodpovedným za vznik škody, alebo voči poisťovateľovi.

V konaní nebolo sporné, že poistný vzťah medzi subjektom ktorý bol prevádzkovateľom vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda a žalovanou v čase vzniku dopravnej nehody existoval, išlo o poistný vzťah z titulu povinného zmluvného poistenia podľa zákona o PZP. Otázka zodpovednosti za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola, na rozdiel od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/168/2009, judikovaná Súdnym dvorom Európskej únie, a to rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a vo veci Drozdovs C-277/12. Týmito rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským súdom v Prešove týkajúca sa len náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva zo zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor dospel k záveru, že medzi

škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže zodpovednosť osoby, ktorá spôsobila dopravnú nehodu, vozidlo ktorého bolo poistené u žalovaného, vyplýva z ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a táto zodpovednosť vznikla na základe dopravnej nehody, potom platí, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. S rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie je možné v celom rozsahu súhlasiť a vykladať povinnosť žalovanej plniť vo vzťahu k žalobcom eurokomformne.

19. Odvolací súd poukazuje napr. aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/259/2019, z ktorého okrem iného vyplýva:

„Je pravdou, že najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 301/2012 založil najvyšší súd tiež (o. i.) na závere o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. Na totožných záveroch spočívalo aj jeho rozhodnutie sp. zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom zotrval na tom, že povinné zmluvné poistenie upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. nekryje ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Na druhej strane je však tiež pravdou, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6 MCdo 1/2016 pri riešení predmetných otázok zaujal opačné právne závery. Niet pochyb, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu „bola“ v istom časovom rozmedzí rozdielna. Tento stav už však nepretrvával v čase, v ktorom žalovaná 1/ podala.

V zmysle záverov rokovania občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu konaného 9. októbra 2018, ktoré vyústilo do prijatia judikátu R 61/2018, „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Závermi tohto rokovania občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Možno preto uzavrieť, že o žalovanou 1/ nastolených dovolacích otázkach „bolo“ síce senátmi dovolacieho súdu pôvodne rozhodované rozdielne, avšak v čase podania jej dovolania už neplatilo, že tieto otázky „sú“ riešené rozdielne. Prípustnosť jej dovolania preto z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nemožno vyvodiť.

Dovolací súd v súvislosti s vyššie uvedeným poukazuje na to, že žalovaná 1/ už podala dovolania vo viacerých skutkovo a právne obdobných sporoch. Z obsahu skorších rozhodnutí najvyššieho súdu (2 Cdo 41/2018, 2 Cdo 52/2018, 2 Cdo 131/2018, 3 Cdo 24/2018, 4 Cdo 91/2018, 6 Cdo 207/2017, 6 Cdo 226/2017) mala možnosť oboznámiť sa s tým, že dovolací súd právne otázky (týkajúce sa všetkých ňou uvedených okruhov), ktoré nastolila aj v tomto prípade, posudzuje už jednotne, v súlade s právnymi závermi, na ktorých spočíva judikát R 61/2018.“

20. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené považuje preto argumentáciu žalovanej za účelovú, snahe vyhnúť sa plneniu jej zákonných povinností, v danom prípade zaplatenia nemajetkovej ujmy pozostalým žalobcom. Odvolací súd zároveň považuje za paradoxné, že žalovaná ktorá v pôvodnom konaní (sp.zn. 11 C 80/2014) vystupovala ako vedľajší účastník na strane prevádzkovateľa vozidla, nepodala, vzhľadom na svoju argumentáciu v tomto konaní, voči tomuto rozsudku odvolanie.

21. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd žalobe žalobcov v časti istiny, ktorá bola priznaná v pôvodnom konaní, vyhovel na základe § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom z tohto ustanovenia zároveň vyplýva, že predmetom konania môže byť iba splatná pohľadávka, v danom prípade pohľadávka, ktorá vznikla v konaní vedenom Okresným súdom Prešov sp.zn. 11C/80/2014 a nie ďalšie nároky, ktoré neboli predmetom tohto konania, teda nároky z titulu zaplatenia súdneho poplatku za vydanie poverenia a trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní. Predmetom konania tejto poddžníckej žaloby môže byť teda iba nárok v rozsahu výšky pohľadávky povinnej (prevádzkovateľky vozidla) voči žalovanej a nad rámec výšky tejto pohľadávky žalovanú zaviazat' nemožno (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 9 Cdo 126/2022 zo dňa 24.05.2023). Preto odvolací súd v časti v prevyšujúcej celkovú istinu vo výške 25.000 eur ako nedôvodnú zamietol.

22. Odvolací súd priznal žalobcom taktiež úrok z omeškania, avšak nie od 06.10.2016, ako to navrhli žalobcovia, ktorí odvíjali počiatok omeškania od doručenia exekučného príkazu žalovanej, kedy, ako už odvolací súd uviedol, žalobcovia získali oprávnenie (stali sa aktívne vecne legitimovaní) na podanie tejto žaloby, keďže doručenie tohto príkazu nemožno hodnotiť ako kvalifikovanú výzvu vyplývajúcu z konania na základe tejto poddĺžnickej žaloby, ale až od odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanej v tejto veci, nakoľko žalovaná od tohto dňa už bola nepochybne v omeškani s plnením žalobcami uplatneného nároku. Žaloba bola žalovanej doručená dňa 05.06.2017, preto sa nasledujúcim dňom, t.j. 06.06.2017 dostala do omeškania. V prevyšujúcej časti ohľadom priznania úrokov z omeškania, t.j. za obdobie od 06.10.2016 do 05.06.2017 odvolací súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

23. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP, s použitím § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, a pomerne úspešnejším žalobcom priznal voči pomerne neúspešnejšiemu žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 96,9 %, keďže úspech žalobcov predstavoval 98,45 % a neúspech 1,55 %, pričom trovy konania pozostávajú z trov konania na všetkých stupňoch konania, teda konania pred prvoinštančným, odvolacím, aj dovolacím súdom. O výške trov konania rozhodne na základe § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie do 60 dní, po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).